

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Veiligheid en Justitie over de brief van 10 oktober 2011 inzake de reactie op het rapport «Drugs in lijsten» van de expertcommissie lijstensystematiek Opiumwet (Kamerstuk 24 077, nr. 263).

De voorzitter van de commissie,
Smeets

Adjunct-griffier van de commissie,
Clemens

Inhoudsopgave

- I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties
- II. Reactie van de ministers van VWS en van V&J

I. VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de reactie op het rapport «Drugs in lijsten». Zij hebben echter een aantal vragen en opmerkingen.

Het kabinet is voornemens het Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS) formeel te benoemen als meldpunt monitoring nieuwe drugs, in plaats van het Coördinatiepunt Assessment en Monitoring nieuwe drugs (CAM) zoals de commissie voorstelde. In de reactie van het kabinet komt nadrukkelijk aan de orde wat de taken zijn van het DIMS. Zo volgen zij de ontwikkelingen op de markt en brengen zij hun informatie in bij het CAM, dat vervolgens een adviserende functie heeft. Deze toelichting roept de vraag op wat de toegevoegde waarde van het CAM is: is het in het kader van efficiëntie niet mogelijk dat het DIMS ook deze adviserende rol op zich neemt?

Er zullen afspraken gemaakt worden tussen het DIMS en douane en politie over regelmatige uitwisseling van informatie over nieuwe drugs. Kan deze summiere toelichting verder wordt uitgewerkt, door bijvoorbeeld in te gaan op vragen als: wie neemt het voortouw voor deze afspraken, welke afspraken dienen gemaakt te worden en (hoe) wordt de Kamer op de hoogte gehouden van deze afspraken en de daaruit voortvloeiende resultaten?

Hoe beoordeelt het kabinet de gekozen methodiek van twee lijsten waarop verdovende middelen worden geplaatst? Is het gegeven de overvloed van telkens nieuwe zogenaamde «designerdrugs» niet wenselijk dat ook aan een generiek stelsel wordt gewerkt? Zou hiermee niet voorkomen kunnen worden dat de lijstensystematiek telkens achter de feiten aanloopt?

In navolging van het advies van de commissie wordt voortaan onder schade voor de samenleving zowel sociale als maatschappelijke schade verstaan. Kan nader gedefinieerd wordt wat moet worden verstaan onder sociale schade en onder maatschappelijke schade?

De commissie adviseert het onderscheid tussen cannabis met een laag en een hoog gehalte aan THC aan te scherpen: cannabis met een gehalte aan tetrahydrocannabinol (THC) van meer dan 15% dient naar lijst I verplaatst te worden. Het kabinet neemt deze aanbeveling over. Coffeeshops zullen dan alleen nog cannabis met een THC-gehalte van maximaal 15% kunnen aanbieden. De leden van de VVD-fractie vragen om een toelichting op de controlemogelijkheden van deze maatregel: worden coffeeshops bijvoorbeeld steekproefsgewijs gecontroleerd op de naleving van deze maatregel? Zo ja, wie gaat deze controles uitvoeren en welke gevolgen heeft deze maatregel voor de belasting van deze uitvoeringsorganisatie? Zo nee, op welke wijze vinden dan toezicht en handhaving plaats? Deze leden hebben nog wel een aantal praktische vragen. Hoe ziet het kabinet het voor zich dat de coffeeshophouder voor zichzelf vaststelt wat de hoogte van het THC-gehalte is? Hij kan immers geen garanties vragen aan zijn – anonieme – leveranciers. Kan een leverancier of de coffeeshophouder zelf opdracht verstrekken aan een laboratorium om het gehalte

vast te stellen en wat is dan de positie van dit laboratorium als blijkt dat het gehalte boven de 15% is?

Daarnaast vragen de leden van de VVD-fractie welke gevolgen deze maatregel heeft voor burgers die cannabis aanschaffen in coffeeshops. Worden kopers die voor persoonlijk gebruik cannabis in bezit hebben ook gecontroleerd op het THC-gehalte van de cannabis die zij bij zich dragen? Mocht blijken dat het inderdaad cannabis betreft met een hoog THC-gehalte, is dan de verkopende coffeeshop of de betreffende koper daarvoor strafrechtelijk aansprakelijk? Deze leden nemen aan dat in ieder geval de verkopende coffeeshop strafbaar is wegens verkoop van hard drugs. Hoe zit het met de bewijslast voor de koper? In het laatste geval: op welke wijze kan de koper bij de aankoop van cannabis verifiëren dat hij / zij daadwerkelijk cannabis met een laag THC-gehalte aanschafte?

Volgens het kabinet levert deze maatregel een bijdrage aan het verder bemoeilijken van het crimineel ondernemerschap in de cannabisbranche. Kan deze stelling nader worden toegelicht?

De commissie adviseert de komende jaren de verhouding tussen THC en cannabidiol (CBD) in cannabis te monitoren en de effecten daarvan op de gezondheid van de gebruiker te onderzoeken. Het kabinet geeft aan het Trimbos Instituut opdracht te hebben gegeven een literatuuronderzoek te doen naar de relatie tussen THC en CBD in cannabis en de effecten op de gezondheid. Betekent dit dat het kabinet de aanbeveling om empirisch onderzoek te doen (vooralsnog) niet overneemt? In hoeverre kan een literatuurstudie inzicht geven in de daadwerkelijke verhouding tussen THC en CBD in cannabis de komende jaren? Is het niet wenselijk naast het THC-gehalte ook het CBD-gehalte te reguleren?

Vragen en opmerkingen van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorliggende brief. Zij hebben daarover de volgende vragen.

Deze leden lezen dat het meldpunt nieuwe drugs niet ondergebracht wordt bij het CAM, maar bij het DIMS. Kan het kabinet aangeven waarom de expertcommissie lijstensystematiek Opiumwet (de commissie) wel voor het CAM heeft gekozen als meldpunt nieuwe drugs? Welke overwegingen had de commissie die het kabinet niet deelt?

De leden van de PvdA-fractie lezen dat het CAM wel een grote rol houdt ten aanzien van de plaatsing van een middel op een van de lijsten van de Opiumwet. Echter, de commissie deed de aanbeveling om bij iedere plaatsing van een nieuw middel op een van de lijsten het CAM verplicht om advies te vragen. Aan die aanbeveling wordt geen gevolg gegeven. Het is genoemde leden niet geheel duidelijk waarom de commissie het CAM een zwaardere rol wenste te geven en waarom het kabinet daaraan geen gevolg wil geven.

Hoe vaak is het in het verleden voorgekomen dat een nieuw middel in verband met acuut gevaar voor de gezondheid of schade aan de samenleving onmiddellijk verboden moest worden? Wie of welke instantie bepaalde in die gevallen dat er van een dergelijk acuut gevaar sprake was?

Het kabinet neemt het advies van de commissie over om cannabis met meer dan 15% THC onder te brengen op lijst I van de Opiumwet. De leden van de PvdA-fractie lezen dat sinds de jaren 80 over de gehele linie het THC-gehalte sterk is toegenomen. Beschikt het kabinet over recente concrete gegevens waaruit dit blijkt? Beschikt het kabinet ook over

gegevens waaruit een direct causaal verband tussen een hoger THC-gehalte en gezondheidsschade blijkt? Deze leden nemen aan dat op individueel niveau dit verband er mogelijk zal zijn, maar zij vragen vooral of de gehele populatie aan cannabisgebruikers door de mogelijke stijging van het THC-gehalte daardoor in gezondheid is achteruitgegaan. Zijn er door het hogere THC-gehalte meer mensen verslaafd geraakt? En zo ja, hoeveel?

Is er een direct verband tussen verslaving aan producten met THC en het gehalte aan THC in een product? Is er een gelijkaardig verband tussen alcoholverslaving en het percentage alcohol dat de verslaafde pleegt te gebruiken?

De leden van de PvdA-fractie vinden het opmerkelijk dat het Trimbos Instituut pas net begonnen is met het onderzoek naar de verhouding tussen THC en CBD en de gezondheid. Waarom worden er dan wel al conclusies getrokken over een grenswaarde van 15% THC?

Hoe moeten coffeeshops het THC-gehalte van de door hen verkochte producten vaststellen? Beschikken de coffeeshophouders over de technische middelen die daarvoor nodig zijn of kunnen zij dit elders laten testen?

Hoe kunnen coffeeshophouders overigens het THC-gehalte bijsturen aangezien zij in de filosofie van het kabinet klaarblijkelijk geen cannabis kunnen inkopen anders dan via het illegale circuit?

Hoeveel personen en van welke diensten gaan zich bezighouden met de handhaving van de 15%-grens aan THC? Komt hiervoor extra capaciteit bij die diensten beschikbaar of moet dit binnen de bestaande formatie plaatsvinden?

Wat is de mening van het kabinet in dit verband over voorstellen om accijns dan wel btw te gaan heffen over cannabis? Acht het kabinet het mogelijk en wenselijk om de hoogte van de accijns en btw afhankelijk te maken van het gehalte aan werkzame stof in een product, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de reactie van het kabinet op het rapport «Drugs in lijsten». Hennep en hasjiesj komen op lijst I als de THC-waarde hoger is dan 15%. Lager dan 15% blijft op lijst II.

De leden van de CDA-fractie vinden het fijn dat een deel van cannabis op lijst I komt te staan. Maar graag hadden deze leden gezien dat alle cannabis op lijst I terecht zou zijn gekomen. Genoemde leden vragen dan ook op welke wijze het kabinet dit onderscheid gaat onderzoeken en handhaven. Graag ontvangen zij hierop een reactie.

In de kabinetsreactie is aangegeven dat het onderscheid tussen de lijst I en lijst II cannabis mede zal bijdragen aan het verder bemoeilijken van het crimineel ondernemerschap in de cannabisbranche. Maar hennepsteelt is toch sowieso illegaal en crimineel? Hoe bedoelt het kabinet deze zin? Graag ontvangen de leden van de CDA-fractie een reactie ter zake.

De minister van VWS gaf in haar reactie op de mondelinge vragen van 25 oktober 2011 over de uitzending van Zembla over de rooklobby aan, dat als men iets wil laten verdwijnen men het moet verbieden. De leden van de CDA-fractie zijn het daar van harte mee eens. Wordt het dan nu geen tijd alle cannabis te verbieden en van de gedoogconstructie af te stappen? Zo nee, waarom niet. Zo ja, wat is het stappenplan?

Tot slot. Er is onvoldoende wetenschappelijk bewijs voor de schade van cannabis. Maar daar gaat dit kabinet iets aan doen. Het Trimbos Instituut gaat literatuuronderzoek uitvoeren naar de effecten van cannabis op de gezondheid van mensen. Dat is mooi, maar er is toch al heel lang veel literatuur beschikbaar? Waarom nog een jaar wachten en wat gaat het anders opleveren dan wat nu al bekend is? De leden van de CDA-fractie vinden het van groot belang dat jongeren überhaupt niet beginnen aan cannabis, ook niet om het uit te proberen. Wat gaat het kabinet in het kader van preventie doen om te voorkomen dat jongeren beginnen aan cannabis?

Vragen en opmerkingen van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de reactie van de ministers van VWS en V&J op het rapport «Drugs in lijsten». Zij hebben hierover de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de SP-fractie zijn het met de expertcommissie lijstensystematiek Opiumwet eens dat het CAM altijd om advies moet worden gevraagd bij iedere plaatsing van een middel op een van de lijsten van de Opiumwet. Waarom wil het kabinet het CAM niet altijd om een risicobeoordeling vragen van een middel? Alleen in het uitzonderlijke geval dat plaatsing op een van de lijsten van de Opiumwet grote haast zou hebben, kunnen de leden van de SP-fractie zich voorstellen dat die risicobeoordeling niet afgewacht kan worden. Voor alle andere gevallen zou een gedegen beoordeling van de aan het middel verbonden risico's plaats moeten vinden, al was het alleen maar om de plaatsing op een van de lijsten van de Opiumwet gedegen te kunnen onderbouwen. Dat geldt volgens deze leden zeker ook voor die gevallen wanneer op grond van internationale verplichtingen een middel op een van de lijsten van de Opiumwet geplaatst wordt. Waarom wordt deze aanbeveling van de commissie niet overgenomen? In welke gevallen kan volgens het kabinet een risicoschatting van het CAM achterwege blijven?

De leden van de SP-fractie delen de zorgen van het kabinet over de toegenomen schade voor de gezondheid die gepaard gaat met het gebruik van cannabis en de rol die het hoge THC-gehalte daarbij speelt. Vooral bij jonge mensen leidt cannabisgebruik geregeld tot problemen, zoals afhankelijkheid, schooluitval, psychische problemen etc. Dat is zeer zorgelijk.

Genoemde leden delen dan ook de mening dat er iets moet gebeuren. De reactie van het kabinet, te weten een verbod op cannabis met meer dan 15% THC, is echter ondoordacht en zal naar verwachting averechts werken. De zware wiet zal naar verwachting worden aangeboden in het illegale circuit, met als gevolg dat de straathandel zal toenemen met alle overlast die dat met zich meebrengt. Dit kost meer geld aan bestrijding van overlast en opsporing- en handhaving capaciteit door politie en justitie. Bovendien is er in het illegale circuit al helemaal geen voorlichting meer over de risico's of controle op de kwaliteit. Kan het kabinet een reactie geven op deze visie? Deelt het kabinet deze visie? Zo niet, waarom niet?

Heeft het kabinet al deze en mogelijk andere risico's die zijn verbonden aan het plaatsen op lijst I van de Opiumwet van cannabis met meer dan 15% THC in ogenschouw genomen? Op welke wijze heeft overleg plaatsgevonden? Met wie is hierover gesproken? Zijn ook de coffeeshophouders in deze besluitvorming betrokken? Zo niet, waarom niet? Is ook naar de gemeentebestuurders geluisterd? En de verslavingsinstellingen? Van welke deskundigen is hierover advies ingewonnen?

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet om een schatting te maken welk deel van de huidige cannabisproductie een hoger THC-gehalte dan 15% heeft. Is het waar dat het voorstel van het kabinet ertoe leidt dat wel 80% van de cannabis verboden is? Zo niet, welk deel dan wel? Wat is de verwachting van het kabinet, waar zal deze zware softdrug dan blijven? Kan worden verwacht dat dit (deels) op de illegale (niet-gedoogde) markt, dus buiten de coffeeshops om, alsnog zal worden verkocht?

De leden van de SP-fractie vragen nadrukkelijk aandacht voor de medicinale verstrekking van cannabis. Deze leden krijgen verontrustende berichten van mensen die gebaat zijn bij het gebruik van cannabis tegen bepaalde pijnen en aandoeningen. Welke oplossing biedt het kabinet aan die mensen voor wie de cannabis, als gevolg van gewijzigd beleid, voortaan verboden zal zijn? Zijn deze mensen voortaan aangewezen op het illegale circuit? Is het kabinet bereid de medicinale verstrekking van cannabis uit te breiden? Zo niet, waarom niet?

De leden van de SP-fractie benadrukken dat het belang van de volksgezondheid absoluut voorop gesteld moet worden. De belangrijkste vraag zou moeten zijn hoe gezorgd gaat worden dat cannabisgebruik zo min mogelijk schade oplevert voor de volksgezondheid, met name voor jongeren. Deelt het kabinet de mening dat het belang van de volksgezondheid nog steeds voorop moet worden gesteld? Is het kabinet bereid de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg om advies te vragen over dit vraagstuk? Zo niet, waarom niet? Zou aan deze raad de vraag niet voorgelegd moeten worden of een verbod op cannabis wel of niet wenselijk is voor de volksgezondheid, zodat deze deskundigen zich hierover puur vanuit het belang van de volksgezondheid gezien kunnen uitlaten?

De leden van de SP-fractie vragen of het kabinet ook de constatering deelt dat alle vergelijkingen met andere landen en andere onderzoeken uitwijzen dat het verbieden van softdrugs niet leidt tot minder gebruik. En dat om die reden het verbieden van bepaalde softdrugs niet als vanzelf goed is voor de volksgezondheid, maar dat daarvoor meer nodig is. Deelt het kabinet de mening dat het van groot belang is dat voorlichting wordt gegeven over de kwaliteit, de samenstelling en de risico's van bepaalde softdrugs? Werkt dat niet beter dan het verbieden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe kan deze voorlichting (o.a. over samenstelling) worden verbeterd?

De leden van de SP-fractie missen in het voorstel van het kabinet een breder plan om te voorkomen dat het THC-gehalte van de in coffeeshops verkochte hennep en hasjiesj zo hoog wordt. Het kabinet zou moeten durven voorstellen dat de teelt van cannabis en het bevoorraden van de coffeeshops gereguleerd wordt. Alleen dan weet men precies wat de samenstelling is van de softdrug, en kan worden voorkomen dat het THC-gehalte te hoog wordt. Bovendien zou dan betere voorlichting gegeven kunnen worden over de samenstelling en kan expliciet gewezen worden op de risico's voor de volksgezondheid en mogelijkheid van verslaving. Eigenlijk zou er bij verkochte softdrugs een bijsluiter moeten zitten, met daarin onder meer het THC-gehalte (net als de verplichte vermelding van het alcoholpercentage op alcoholhoudende dranken). Dan zou het kabinet pas echt opkomen voor de volksgezondheid. Deelt het kabinet deze visie? Zo niet, waarom niet? Graag ontvangen deze leden een uitgebreide toelichting hierop.

De leden van de SP-fractie zijn van mening dat de handhaving zeer problematisch (zo niet onmogelijk) zal worden. Door wat het kabinet nu voorstelt is er geen enkele mogelijkheid voor coffeeshops om de

samenstelling te controleren. Een coffeeshop is immers geen laboratorium. Hoe kan een coffeeshopouder het THC-gehalte meten? Dit is een belangrijk punt. Namelijk, door de verantwoordelijkheid voor de samenstelling van de softdrugs zo naar de coffeeshop te verschuiven, zonder de gelegenheid toe te staan om in gecontroleerde omgeving op verantwoorde wijze niet al te zware cannabis te telen en aan de coffeeshops te leveren, maakt het kabinet het de coffeeshops doelbewust bijzonder moeilijk. Is dat doelbewust beleid van het kabinet? Is dat de agenda van het kabinet, het op termijn sluiten van coffeeshops door onmogelijke voorwaarden aan hen te stellen, zoals het THC-gehalte wat voor een coffeeshopouder niet te controleren is en het niet toestaan van (experimenten voor) gereguleerde teelt en bevoorrading?

De leden van de SP-fractie vragen hoe intensief de politie in dit nieuwe beleid bij de coffeeshops zal gaan handhaven. Wordt de controle op de samenstelling van de aangeboden softdrugs geïntensiveerd? Kan het kabinet een inschatting maken van de kosten die verbonden zijn aan deze controles?

De leden van de SP-fractie roepen het kabinet op om experimenten toe te staan die op wetenschappelijk-experimentele basis de teelt en toelevering aan de coffeeshops reguleren. Zoals in Utrecht. Dat heeft als belangrijk voordeel dat de samenstelling (zoals het THC-gehalte) in de hand gehouden kan worden. Precies wat het kabinet ook wil. Voorkomen is beter dan genezen, dat geldt ook hier. Gezondheidsschade kan worden voorkomen door dit te reguleren. Dat is in dit geval veel verstandiger dan de weg die het kabinet kiest, namelijk die van het verbod, de repressie, met alle daaraan verbonden kosten van politie en justitie. Waarom worden dergelijke experimenten niet toegestaan? Is het kabinet bang dat het experiment een succes wordt?

De leden van de SP-fractie steunen het nader onderzoek dat zal worden verricht naar de sociale en maatschappelijke schade van qat-gebruik. Met name binnen de Somalische gemeenschap levert dit inderdaad grote problemen op. Deze leden vragen nader toe te lichten hoe dit nader onderzoek naar qat zal worden verricht. Wordt daarbij ook de Somalische gemeenschap zelf betrokken, alsmede de gemeentebesturen van gemeentes waar problemen met qat zich met name voordoen? Aan welke maatregelen denkt het kabinet?

Vragen en opmerkingen van de D66-fractie

De leden van de fractie van D66 zijn – binnen de kaders van de opzet van het huidige drugsbeleid – tevreden dat het kabinet er niet voor kiest om de lijstensystematiek van de Opiumwet te wijzigen. Deze leden benadrukken echter op voorhand dat zij twijfels hebben over de wijze waarop de zogenaamde «strijd tegen drugs» momenteel – ook door dit kabinet – gevoerd wordt. De sociale en maatschappelijke schade – om de termen te hanteren zoals die in de context van hoofdstuk 7 van het rapport van de commissie aan de orde komen – van het drugsbeleid wordt ook in onderhavige reactie niet aangestipt. De negatieve bijeffecten van dit beleid zijn fors. Genoemde leden missen aandacht hiervoor in het kabinetsbeleid.

De leden van de D66-fractie constateren dat het kabinet een meldpunt monitoring nieuwe middelen wil instellen en dit wil onderbrengen bij het DIMS. Zij begrijpen uit de brief van de ministers echter ook dat dit meldpunt(!) «zo nodig adviseert over het plaatsen van een middel op een van de lijsten van de Opiumwet.» Tevens schrijven zij: «Het CAM heeft veel meer een adviserende functie.» Derhalve vragen deze leden om een

nadere toelichting op de adviserende rol van het meldpunt vis-à-vis de vervulling van die rol door het CAM. Voorts zijn genoemde leden van mening dat het instellen van een duidelijk meldpunt voor nieuwe middelen een welkom initiatief is.

De leden van de fractie van D66 hebben sympathie voor het voorstel van de commissie om advisering door het CAM bij plaatsing op een van de lijsten uit de Opiumwet verplicht te stellen. Deze beoordeling door het CAM voegt een objectieve beoordeling toe aan de gronden waarop een middel op een van deze lijsten wordt geplaatst. Tegen de achtergrond van een steeds verdere politisering van deze keuze, zou deze meer wetenschappelijke dimensie een welkome aanvulling zijn. Dit zou bovendien meer recht doen aan het uitgangspunt om het voorkomen van (gezondheids)schade als primaire doelstelling van het drugsbeleid te hanteren.

De leden van de D66-fractie constateren dat het kabinet ervoor kiest om – in navolging van de commissie – de interpretatie van «schade voor de samenleving» te verruimen. Deze leden vragen echter om te verduidelijken of in de toelichting van toekomstige besluiten dan ook sociale en maatschappelijke schade zullen worden gesplitst en apart beargumenteed. Tevens vragen zij of ook de te verwachten sociale en maatschappelijke schade die het gevolg zou kunnen zijn van een verbod aan de orde zullen komen in deze toelichting.

Hennep en hasjiesj

De leden van de fractie van D66 constateren dat het kabinet in het volgen van het advies van de commissie geen bezwaar ziet in het feit dat er nog onvoldoende wetenschappelijk bewijs is om een exacte grens te bepalen.

De leden van de fractie van D66 hebben grote vraagtekens bij de wijze waarop het kabinet voornemens is het onderhavige voorstel te handhaven. Welke controle vindt momenteel plaats op het THC-gehalte van verkochte cannabisproducten? Zal bij de verkooppunten worden gecontroleerd of bij de productie? Waarom wordt overgegaan tot een verbod, terwijl de volgende stap op de «proportionaliteitsladder» – namelijk adequate voorlichting over het THC-percentages, zoals meermaals door deze leden bepleit – nooit is gezet. Deze leden zien hier een parallel met het nuttigen van alcohol: jenever wordt in de regel niet uit een bierglas gedronken. Oftewel: mensen nuttigen meer of minder van een bepaald product afhankelijk van de concentratie werkzame stof – THC respectievelijk alcohol. Kan het kabinet kwantificeren hoeveel extra kosten de «uitvoeringsconsequenties van de aanbeveling» jaarlijks met zich zullen brengen? Voorts vragen zij hoe de grens van 15% gecontroleerd zal worden? Welke methodologie wordt hiervoor gevolgd?

Mogen deze leden het voorstel van het kabinet zo duiden dat 14,5% niet strafbaar is en 15,5% wel strafbaar is? Kan het kabinet nader toelichten – met verwijzing naar wetenschappelijk onderzoek – in welke mate het THC-gehalte met precisie bepaalbaar is? Wat is de reguliere foutmarge bij dergelijke vaststellingen? Hoe veranderlijk is het THC-gehalte, bijvoorbeeld vanaf «moment van oogst» tot «gedroogd» tot «moment van verkoop»? Voorziet het kabinet – analoog aan de zogenaamde «flitsmarge» et cetera bij overtredingen van de maximumsnelheid – een extra marge boven deze 15% voordat vervolgd zal worden? Kan het kabinet beargumenteren waarom het ervan overtuigd is dat het juridisch houdbaar zal zijn om bijvoorbeeld een coffeeshop die cannabis verkoopt dat op moment van verkoop een THC-gehalte van 15,3% heeft te vervolgen? Zal de mate van overschrijding van de grens van 15% meewegen in de hoogte van de straf? Graag ontvangen deze leden op elk van deze vragen een antwoord.

Om de effecten van dit voorstel goed in te kunnen schatten vragen de leden van de D66-fractie te kwantificeren welk deel van de huidige verkoop in coffeeshops verboden wordt door het voorstel cannabis boven de 15% THC op lijst I te plaatsen.

Deze leden zijn bovendien van mening dat de exclusieve focus op het THC-gehalte van cannabis achterhaald aandoet. Uit onderzoek blijkt dat andere bestanddelen van cannabis een belangrijke factor zijn in het bepalen van de uitwerking van cannabis. Graag ontvangen zij hierop een reactie.

Vragen en opmerkingen van de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Veiligheid en Justitie. Deze leden onderschrijven de prioritaire doelstelling van het kabinet om drugscriminaliteit te bestrijden. Genoemde leden hebben het rapport «Drugs in lijsten» ook met belangstelling gelezen en hebben een aantal vragen over de brief.

De leden van de ChristenUnie-fractie zijn ervan overtuigd dat activiteiten als drugshandel altijd in criminele sferen plaatsvinden, waarbij misbruik wordt gemaakt van andermans afhankelijkheid. Rondom de gereguleerde sectoren ontstaat een crimineel schemergebied wat niet getolereerd mag worden. Deze leden zijn het niet eens met de commissie die concludeert dat de huidige systematiek van de Opiumwet, te weten een systeem met twee lijsten, geen wijziging behoeft. Door over te gaan op een systeem van één lijst wordt flexibiliteit wellicht beperkt, maar er komt duidelijkheid voor in de plaats. Genoemde leden menen dat het tweeslachtige drugsbeleid de laatste tientallen jaren een bron van ellende is geweest. Het doel, softdrugs buiten de criminaliteit houden, is niet bereikt. In plaats daarvan is het beleid een enorme impuls geweest voor de groei van de georganiseerde criminaliteit. Het samenvoegen van lijst I en lijst II geeft een duidelijk signaal weer: alle op de lijst geplaatste middelen zijn schadelijk. Dit laatste is voor de leden van de fractie van de ChristenUnie van groot belang. Deze leden vragen verduidelijking van de keuze dat de huidige systematiek van de Opiumwet, te weten een systeem met twee lijsten, geen wijziging behoeft.

De leden van de ChristenUnie-fractie zijn verheugd dat het advies van de commissie om voortaan onder schade voor de samenleving zowel sociale als maatschappelijke schade mee te nemen, wordt overgenomen. Het is voor deze leden van groot belang dat telkens wordt aangegeven in welke mate de schade voor de gezondheid, de maatschappelijke en de sociale schade een rol hebben gespeeld bij de voorgenomen plaatsing en bij de keuze tussen lijst I en lijst II. Op welke wijze en door wie zal sociale en maatschappelijke schade worden meegenomen bij het bepalen van de plaatsing van een middel op een van de lijsten?

Ook zijn deze leden verheugd dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen cannabis met een laag en hoog gehalte aan THC. Het kan niet langer worden aangenomen dat aan cannabis met een hoog THC-gehalte geen onaanvaardbare risico's zijn verbonden. De schade voor de samenleving van cannabis is aanzienlijk toegenomen, dit blijkt onder meer uit de omvang van de illegale teelt van nederwiet en al zijn randverschijnselen en de daarmee verbonden georganiseerde criminele activiteiten. Dit bevestigt het standpunt van de leden van de ChristenUnie-fractie. Deze leden hebben altijd als einddoel voor ogen gehad om drugs in welke vorm dan ook niet toe te staan. En door softdrugs te gedogen maakt de overheid zich mede verantwoordelijk voor een gebruikerscultuur waarvan de zwakken in onze samenleving de dupe zijn. Deze leden willen

helemaal geen onderscheid maken tussen lijst I en lijst II. En het handhavingsprobleem is in een scenario met één lijst ook geen issue. Maar met het verplaatsen van cannabis met een gehalte aan THC van meer dan 15% van lijst II naar lijst I wordt er wel een stap in de goede richting gezet. Deze leden zijn zich ervan bewust dat het maken van onderscheid tussen cannabis met een maximum van 15% en daarboven de nodige maatschappelijke onrust teweeg zal brengen. Toch zijn deze leden er wel van overtuigd dat het goed mogelijk is om deze maatregel te handhaven. Zij vragen met belangstelling hoe de handhaving van deze maatregel zal plaatsvinden.

Vragen en opmerkingen van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het standpunt van het kabinet over het rapport van de expertcommissie lijstensystematiek Opiumwet. Zij vinden het belangrijk dat het gebruik van en de handel in drugs zoveel mogelijk worden tegengegaan.

Deze leden vragen hoe het standpunt van het kabinet zich verhoudt tot het voornemen in het regeerakkoord om te komen tot aanpassing van het onderscheid tussen harddrugs en softdrugs. Weliswaar vindt er als gevolg van dit standpunt enige verschuiving plaats tussen de twee lijsten uit de Opiumwet, maar het kabinet kiest er niet voor om het onderscheid tussen hard- en softdrugs op te heffen. Graag vernemen de leden van de SGP-fractie of meer in het algemeen niet moet gelden dat het genoemde onderscheid niet meer gehandhaafd moet worden. Waarom kiest het kabinet er toch voor om het bestaande onderscheid en daarmee ook het bestaande gedoogbeleid te handhaven?

Deze leden lezen in het rapport van de commissie dat «niet uitgesloten kan worden dat de expressieve functie van lijst II een tegendraads effect heeft, te weten dat de plaatsing van een middel op die lijst als signaal wordt gezien van geringe schadelijkheid, waardoor de maatschappelijke acceptatie toeneemt» (blz. 32). Hoe ziet het kabinet de precieze waarde van lijst II van de Opiumwet? Hoe wordt bevorderd dat deze middelen niet inderdaad als «maatschappelijk acceptabel» worden gezien? Is het kabinet voornemens om maatregelen te nemen om dat te voorkomen?

Een van de argumenten om twee lijsten te handhaven is dat er anders minder mogelijkheden zijn om verschillen in schadelijkheid aan te geven. De leden van de SGP-fractie vernemen graag van het kabinet in hoeverre er ook binnen één lijst al op basis van de huidige wet- en regelgeving een mogelijkheid is om onderscheid aan te brengen in schadelijkheid en in de bijbehorende strafmaat. Is er qua strafmaat ook binnen de huidige lijstensystematiek geen gedifferentieerde strafmaat mogelijk?

De leden van de SGP-fractie vernemen verder graag in hoeverre de verplaatsing van middelen naar lijst I ook automatisch gevolgen heeft voor het gedoogbeleid ten aanzien van drugs met een hoog THC-gehalte. Deelt het kabinet de mening van deze leden dat voor een gedoogbeleid van die drugs geen enkele ruimte meer moet zijn? Worden er nog aanvullende maatregelen genomen om de verkoop van deze drugs aan te pakken?

Het kabinet schrijft dat in navolging van het advies van de commissie voortaan onder schade voor de samenleving zowel sociale als maatschappelijke schade wordt verstaan. Graag willen de leden van de SGP-fractie verduidelijken wat hiervan de precieze consequenties zijn. Naar welke schade wordt dan concreet gekeken om vast te stellen of er sprake is van sociale dan wel maatschappelijke schade?

Het kabinet stelt dat de strengere normen voor zware cannabis ervoor zorgen dat crimineel ondernemerschap in de cannabisbranche verder wordt bemoeilijkt. Graag ontvangen de leden van de SGP-fractie hierop een nadere toelichting.